

ปปช.กับการไต่สวนคุณยิ่งลักษณ์ เรื่องจำนำข้าว

การออกมาแถลงข่าวของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ 16 ม.ค. 2557 ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ใส่ชื่อคุณยิ่งลักษณ์ ชินวัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน เป็นผู้ถูกกล่าวหาอีกคนหนึ่ง ในคดีทุจริตจำนำข้าว ซึ่งมีชื่อคุณบุญทรง เตริยาภิรมย์ อดีต ร.มว.พาณิชย์ เป็นผู้ถูกกล่าวหาอยู่ก่อนแล้ว ร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องอีก 14 คน ทำให้หลายคนเข้าใจผิดคิดว่า ป.ป.ช. ไม่เคยรู้ หรือรับรู้ความเกี่ยวข้องของคุณยิ่งลักษณ์ในเรื่องโครงการจำนำข้าวมาก่อน เพิ่งจะมาค้นพบเร็วๆ นี้ จึงได้มีมติให้รวมเอาคุณยิ่งลักษณ์ในบัญชีผู้ถูกกล่าวหาด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงแล้วมิได้เป็นเช่นนั้นเลย เพราะการร้องเรียนคุณยิ่งลักษณ์ในฐานะนายกรัฐมนตรีว่าเกี่ยวกับการทุจริตในโครงการจำนำข้าวได้ถูกรับไว้ในระบบการไต่สวนของ ป.ป.ช. ตั้งแต่เมื่อวันที่ 22 ต.ค. 2555 (เลขดำที่ 5660030122) ตามข้อมูลในเว็บไซต์ของ ป.ป.ช. (www.nacc.go.th/nacc_accuse_detail2.php?aid=59060) และคณะอนุกรรมการของ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนเบื้องต้นอยู่เกือบปี จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนส่งใบให้คุณบุญทรงและบุคคลอื่นร้องฯ ลงมาได้รับทราบเมื่อเดือน มิ.ย. 2556 โดยดูเหมือนว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. พยายามจะกั้นคุณยิ่งลักษณ์ออกไปด้วยซ้ำ เนื่องจากอนุกรรมการและกรรมการหลายคนยังไม่ค่อยแน่ใจในความเกี่ยวข้องของคุณยิ่งลักษณ์ในเรื่องนี้ แต่ผลจากการรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานและสอบปากคำพยานบุคคลจำนวนมากจนถึงต้นปี 2557 นี้ ทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความแน่ใจในความเกี่ยวข้องของคุณยิ่งลักษณ์ในเรื่องการทุจริตในโครงการจำนำข้าว จึงได้มีมติให้ใส่ชื่อคุณยิ่งลักษณ์เป็นผู้ถูกไต่สวนอย่างเป็นทางการ ตามที่กล่าวถึงข้างต้น และในเวลา 1 เดือนต่อมา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ประกาศว่าพร้อมแล้วที่จะแจ้งชื่อกล่าวหาอย่างเป็นทางการกับคุณยิ่งลักษณ์ โดยจะออกหนังสือให้มารับทราบชื่อกล่าวหาดังกล่าวในวันที่ 27 ก.พ.ศ. นี้

ชื่อกล่าวหาอย่างเป็นทางการที่เป็นลายลักษณ์อักษรนี้จะเช่นใด ตอนนี้คงยังไม่รู้ใครรู้เพราะเป็นความลับ แต่ถ้าดูจากข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏอยู่เป็นข้อมูลสาธารณะก็พอจะคาดเดาได้ว่าฐานความผิดของคุณยิ่งลักษณ์จะเป็นเช่นใด? ยกตัวอย่างเช่น ในเว็บของ ป.ป.ช. ที่กล่าวถึงแล้วข้างต้น ได้ระบุชื่อกล่าวหาคุณยิ่งลักษณ์ไว้ว่า "...ทุจริตในการดำเนินโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลที่รับจำนำข้าวเปลือกเจ้าและข้าวหอมมะลิ ความชื้นไม่เกินร้อยละ 15 ที่ราคาเกวียนละ 1.5 หมื่นบาท และ 2 หมื่น

บาท ตามลำดับ ประจำปี 2554-2555 วงเงิน 3.7 แสนล้านบาท และปี 2555-2556 ที่รัฐบาลอนุมัติไป 4.05 แสนล้านบาท โดยโครงการดังกล่าวมีการทุจริตเป็นเงินนับแสนล้านบาท และเป็นการผิดเงื่อนไขข้อตกลงชดเชยกับรัฐธรรมนูญ ปี 2550 เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติและประชาชน"

และอีกแหล่งหนึ่งคือ ข่าวประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งออกประกาศ เมื่อวันที่ 18 ก.พ. 2557 มีข้อความว่า "...จากการไต่สวนมีพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสารยืนยันชัดเจนว่า ผู้ถูกกล่าวหาในฐานะนายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กชช.) ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่หักท้วงว่าโครงการดังกล่าวจะก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตอย่างมหາศาล โดยเฉพาะการทุจริตทุกขั้นตอน และทุกกระบวนการในการดำเนินการ นอกจากนี้ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบเรื่องทุจริตในการดำเนินโครงการจากการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร อีกทั้งยังได้รับรายงานเรื่องผลของการดำเนินโครงการจากประธานคณะอนุกรรมการติดตามชี้โครงการรับจำนำข้าวเปลือกกว่าเสียหายถึงสองแสนล้านบาท รวมทั้งข่าวนาที่ร่วมโครงการยังไม่ได้รับเงินอีกเป็นจำนวนมากทำให้เดือดร้อนเสียหายอย่างหนัก ประกอบกับมีหนังสือจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินถึงผู้ถูกกล่าวหาให้ทบทวนและยุติโครงการดังกล่าว ซึ่งการดำเนินการในปัจจุบันได้เกิดปัญหาการทุจริตในการรับจำนำข้าว การระบายข้าว และการชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรผู้ร่วมโครงการ

แทนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะระงับยับยั้งโครงการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 11(1) กลับยืนยันที่จะดำเนินโครงการต่อไป จึงแสดงถึงเจตนาของผู้ถูกกล่าวหาที่จะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 178 อันเป็นเหตุแห่งการถอดถอนออกจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 270

เมื่อข่าววันที่ 18 ก.พ. นี้ ถูกประกาศออกไป คุณยิ่งลักษณ์ได้โต้ตอบใน Facebook ส่วนตัวว่า ป.ป.ช. เลือกปฏิบัติ เพราะกรณีของตนถูกแจ้งชื่อกล่าวหาหลังจากได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการไต่สวนเพียง 21 วัน ส่วนคดีที่เกี่ยวข้องกับคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีต นายกฯ เหมือนกัน คดีอยู่ในระบบของ ป.ป.ช. ก่อนหน้านี้อีก ยังไม่มีชื่อกล่าวหาแต่อย่างใด

หุ้นส่วน ประเทศไทย

ดร. เมธี ครอบแก้ว

อธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
www.econ.nida.ac.th

ในส่วนนี้ผู้เขียนก็ไม่ทราบว่าจะทางคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชี้แจงว่าอย่างไร เพราะตอนนี้ไม่ได้เป็นกรรมการแล้ว แต่เมื่อตอนที่ผมเรื่องร้องเรียนคุณอภิสิทธิ์เข้ามาเมื่อปี 2553 ผู้เขียนจำได้ว่าคุณอภิสิทธิ์ไม่ใช่ผู้ถูกกล่าวหาหลัก โดยผู้ถูกกล่าวหาหลักคืออดีต ร.มว. พาณิชนธ์ ซึ่งอยู่คนละพรรคกันในทางนิตินัยนั้น ผู้ที่ร้องเรียนคงใส่ชื่อคุณอภิสิทธิ์ในฐานะนายกรัฐมนตรี ซึ่งอาจจะต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย แต่ในทางการเมืองนั้น กรณีของคุณอภิสิทธิ์และคุณยิ่งลักษณ์แตกต่างกัน กล่าวคือ พรรคของคุณอภิสิทธิ์ไม่ได้คุมกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งโดยมารยาทและหลักปฏิบัติทางการเมือง (Political Protocol) พรรคร่วมรัฐบาลที่คุมกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจที่จะดำเนินการเรื่องระบายนามเด็ดขาดจากคุณอภิสิทธิ์อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นโอกาสที่คุณอภิสิทธิ์จะถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดความผิดแบบเดียวกับที่คุณยิ่งลักษณ์จะถูกกล่าวหา ก็คงจะไม่มีหรือมีไม่เหมือนกัน อีกประการหนึ่ง ความเสียหายที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นในสองรัฐบาลนี้แตกต่างกันมาก โดยที่ความเสียหายที่เกิดขึ้นในการดำเนินนโยบายในรัฐบาลของคุณยิ่งลักษณ์ มีขนาดใหญ่กว่ามาก ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเร่งทำคดีของคุณยิ่งลักษณ์ให้เร็วขึ้น เพื่อว่าอาจจะลดความเสียหายลงได้บ้างก็เป็นได้

อันที่จริงแล้ว การร้องเรียนเกี่ยวกับกระทำผิดความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ของคุณยิ่งลักษณ์ในฐานะนายกรัฐมนตรีในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ไม่ใช่มีแต่เรื่องจ่านาข้าวนี้เรื่องเดียว ข้อมูลจากเว็บของ ป.ป.ช. แสดงให้เห็นว่า ณ ขณะนี้ (ต้นปี 2557) มีคดีที่ร้องเรียนหรือกล่าวหาคุณยิ่งลักษณ์เกือบ 10 คดี อาทิ คดีที่ไม่ยืนยันถึงการออกพาสปอร์ตให้คุณทักษิณ, คดีอนุญาตให้สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยถ่ายทอดมวยที่มาจาก้า โดยให้คุณทักษิณเป็นผู้เปิดงาน, คดีแต่งตั้งนายทหารขึ้นนายพล ประจำปี 2555, คดีออกพระราชกำหนดเกี่ยวกับการกู้เงินเพื่อบริหารจัดการน้ำ 3.5 แสนล้าน, คดีไม่ดำเนินการให้หน่วยราชการทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางในโครงการของรัฐ เป็นต้น คดีต่างๆ เหล่านี้กำลังอยู่ในกระบวนการไต่สวนของ ป.ป.ช. เพียงแต่ไม่เป็นข่าวเหมือนกับคดีเรื่องจ่านาข้าว

นับแต่บัดนี้ต่อไป กลไกการทำงานการไต่สวนคดีของคุณยิ่งลักษณ์เรื่องจ่านาข้าวก็จะเคลื่อนไปอย่างมีกำหนดเวลาสิ้นสุดที่ชัดเจนขึ้น เมื่อตอนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำสั่งอนุกรรมการไต่สวนไปให้คุณยิ่งลักษณ์เมื่อปลายเดือน ม.ค. ที่ผ่านมา เข้าใจว่าคุณยิ่งลักษณ์ตอบ

กลับไปว่าขอให้เปลี่ยนตัวกรรมการที่รับผิดชอบส่วนงานการไต่สวนจากศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ เป็นกรรมการท่านอื่น ซึ่งเมื่อขอมาทางคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะนำเรื่องเข้าพิจารณา และถ้าหากพบว่าเข้าตามเงื่อนไขที่กรรมการจะเข้ามาทำหน้าที่ไม่ได้ตามมาตรา 46 ของกฎหมาย ป.ป.ช. เช่นเคย รู้เรื่องหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องจ่านาข้าวมาก่อน, เคยทะเลาะเบาะแว้งกับผู้ถูกกล่าวหา, หรือเป็นญาติกัน, หรือมีส่วนได้เสียอื่นๆ อาจารย์วิชาก็จะมาร่วมไต่สวนด้วยไม่ได้ ซึ่งในเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นว่าอาจารย์วิชาไม่เข้าเงื่อนไขต้องห้ามมาตรา 46 ดังกล่าว ก็ให้ทำหน้าที่ต่อไปได้ เรื่องความเป็นกลางของกรรมการ ป.ป.ช. แต่ละท่านนั้นไม่เป็นปัญหาหรือไม่ใช่ประเด็น เพราะกรรมการทุกคนที่อยู่ในคณะอนุกรรมการไต่สวนต้องเป็นกลางอยู่แล้ว มิฉะนั้นแล้วการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดจะเสียไป และกรรมการผู้เกี่ยวข้องอาจต้องถูกลงโทษเป็น 2 เท่าของเจ้าพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไป (ตามมาตรา 125)

ในวันที่ 27 ก.พ. สกนี้ หากคุณยิ่งลักษณ์เดินทางไปรับทราบข้อกล่าวหาที่สำนักงาน ป.ป.ช. จริง คณะกรรมการฯ ก็จะนัดหมายให้มาแก้ข้อกล่าวหาภายใน 15 วัน หากไม่มาทาง ป.ป.ช. ก็จะส่งคำกล่าวหาไปให้ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหรือหากส่งหมายมา ทาง ป.ป.ช. ก็จะมอบคำกล่าวหาให้กับทนาย โดยผู้ถูกกล่าวหาจะแก้ข้อกล่าวหาด้วยวาจาก็ได้, ทำเป็นหนังสือก็ได้, หรือทั้งสองอย่างเลยก็ได้ โดยปกติผู้ถูกกล่าวหาส่วนใหญ่มักจะขอขยายเวลาที่จะแก้ข้อกล่าวหา ซึ่งทางคณะกรรมการฯ ก็จะอนุญาตให้ขยายได้เกือบจะเรียกได้ว่าโดยอัตโนมัติ ต่อไปอีก 15 วัน หากคุณยิ่งลักษณ์ขอขยายเวลาตามปกติก็คาดการณ์ได้ว่า คำแก้ข้อกล่าวหาจะอยู่ในมือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในตอนสิ้นเดือน มี.ค. สกนี้ ซึ่งถ้าไม่มีความสลับซับซ้อนเป็นอย่างอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. น่าจะใช้เวลาไม่เกิน 1 เดือนที่จะพิจารณาเรื่องนี้ทั้งหมด แล้วมีมติว่าจะชี้มูลความผิดคุณยิ่งลักษณ์ หรือจะตัดสินว่าคุณยิ่งลักษณ์ไม่มีความผิดและให้ข้อกล่าวหาตกไป

คงไม่มีใครสามารถคาดเดาได้ว่าผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะออกมาเช่นใด แต่สิ่งที่ผู้เขียนสามารถพูดได้อย่างเต็มปากเต็มคำก็คือว่า กรรมการ ป.ป.ช. ทุกคนจะพิจารณาตัดสินเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมาโดยไม่มียศหรือตักทอกอยู่ภายใต้อิทธิพลอันไม่ชอบใดๆ ทั้งสิ้น และเมื่อถึงเวลานั้น เราก็จะพอรู้ว่าปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบันจะพัฒนาต่อไปทางไหน? อย่างไร? ■